

JOHN T. APPLEBY: *England Without Richard 1189–1199*. London, G. Bell and Sons, 1965. viii + 248 s. 30 sh. – Samme: *The Troubled Reign of King Stephen*. London, G. Bell and Sons, 1969. x + 218 s. 42 sh.

Med disse to bøger om England under Richard Løvehjertes lange udlændighed og om Stephen's genvordigheder med mange forskellige oprørere har John T. Appleby en hel række af værker bag sig om engelsk middelalderhistorie; han har tidligere skrevet om kongerne John og Henry II. Hvad værre er, rækken vil nok forøges, for denne type bøger kan utvivlsomt skrives voldsomt hurtigt.

Ved første øjekast ser bøgerne meget tilforladelige ud med noteapparat, bibliografi, stamtavler og kort samt nydelige registre og hvad man ellers forventer af tilbehør til en videnskabelig undersøgelse, men ved nærmere eftersyn viser det sig, at det væsentligste mangler. Appleby's bøger savner aldeles en problemstilling, et udtrykt objekt for en undersøgelse. De bliver derfor stort set rent fortællende, nærmest annalistiske idet kronologien er det eneste ordnende princip. Det er til gengæld gennemført meget håndfast. Kapiteloverskrifterne er simpelthen årstal, og inden for de enkelte år berettes begivenhederne i streng kronologisk orden, uanset man derved ofte får en sagligt helt urimelig atomisering af sammenhængende begivenhedsforløb. Resultatet er forvirring, og bøgerne bliver i længden kedelige, selv om stoffet i sig selv skulle være spændende nok. Appleby's løsning på problemet at skrive populær historie er lidet efterlignelsesværdig. Der gives flittige henvisninger til de samtidige krøniker, men kun meget sporadiske forsøg på kritik af dem. Bibliografierne lader formode at forfatteren er kendt med den væsentligste litteratur om perioderne, men hans udnyttelse af den i sine kommentarer til begivenhederne lader adskilligt tilbage at ønske, specielt i bogen om England uden Richard.

NIELS LUND

HAROLD E. LURIER: *Crusaders as Conquerors. The Chronicle of Morea*. Translated from the Greek by Harold E. Lurier. Number LXIX of the *Records of Civilization: Sources and Studies*, edited under the Auspices of the Department of History, Columbia University. New York & London, Columbia University Press, 1964. xii + 346 s. \$ 7,50.

Ovennævnte skriftrække indeholder saa centrale tekster i oversættelse som Gerberts breve og tekster fra konciliet i Konstanz. De for mig tilgængelige bind lider alle af samme mangel, at de mangler en fortegnelse over hele serien. I samme forbindelse kan det være paa sin plads at foreslaa redaktionen snarest muligt at foranstalte en fuldstændig oversættelse af Saxo til engelsk til afløsning af Eltons oversættelse fra 1894 af de første ni bøger.

Oversættelsen af Morea krøniken er foretaget paa grundlag af et i det her-værende Universitetsbiblioteks samlinger beroende manuskript, Codex Havniensis 57, som er eet af de otte manuskripter, der overleverer teksten, og som efter al sandsynlighed indeholder den tidligste og mest autentiske tekst. Manuskriptet har været i Thomas Bartholins eje. I 1775 erhvervede Universitetsbiblioteket manuskriptet. Codex Havniensis indeholder ikke den oprindelige Morea krønike, som sandsynligvis har været en fransk chanson de geste forfattet o. 1310,